

Działalność Rady Naukowej Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania im. S. Leszczyckiego PAN w 2013 roku

W trzecim roku działalności w kadencji 2011-2014 Rada Naukowa IGiPZ PAN liczyła 37 osób. W dniu 10 października 2013 r. z grona Rady odszedł na zawsze prof. dr hab. Wojciech Froehlich, członek Rady od 1990 r. Pożegnaliśmy również prof. dr. hab. Władysława Matuszkiewicza, który uczestniczył w pracach Rady w latach 1984-1998. Nowymi członkami Rady zostali natomiast prof. dr hab. Marek Kupiszewski i dr hab. Marek Więckowski, prof. IGiPZ PAN.

W 2013 roku, podobnie jak w latach poprzednich, Rada Naukowa IGiPZ PAN obradowała 5-krotnie – w dniach: 13 marca, 8 maja, 26 czerwca, 25 września i 27 listopada. Na tych posiedzeniach prowadzono 4 postępowania o nadanie tytułu naukowego profesora, zakończono 1 przewód habilitacyjny i 3 przewody doktorskie. Ponadto, zgodnie ze statutem IGiPZ PAN i regulaminem Rady, przyjęto sprawozdanie z działalności naukowej i finansowej za 2012 r., plan finansowy na 2013 r., plany badań, współpracy naukowej z zagranicą oraz działalności wydawniczej na 2013 r. Dyskutowano nad strategią rozwoju czasopisma *Geographia Polonica* oraz innych wydawnictw Instytutu. Powołano przedstawicieli Rady Naukowej (dr hab. Ewę Roo-Zielińską i dr. hab. Marka Więckowskiego) do Komisji Konkursowej na stanowisko dyrektora Instytutu. Powołano także Komisję ds. oceny pracowników naukowych za okres 2012-2013 w składzie: prof. dr hab. Marek Kupiszewski, dr hab. Roman Kulikowski, dr hab. Anna Kozłowska, dr Konrad Czapiewski i dr Piotr Lamparski. Ponadto wprowadzono poprawkę do Regulaminu tej oceny dotyczącą waloryzacji projektów badawczych, zatwierdzono wzory dyplomów doktorskich i habilitacyjnych.

W roku sprawozdawczym prowadzono postępowania o nadanie dr dr. hab., prof. IGiPZ PAN Tomaszowi Komornickiemu, Ewie Roo-Zielińskiej i Jerzemu Solonowi oraz dr. hab. Mariuszowi Kistowskiemu, prof. UG tytułu profesora nauk o Ziemi. W ramach tych postępowań powołano odpowiednie zespoły Rady Naukowej oraz recenzentów. Prowadzone w 2012 r. postępowanie w sprawie dr. hab. Mirosława Miętusa, prof. UG, zakończyło się w dniu 26.02. 2013 r. nadaniem mu przez Prezydenta RP tytułu profesora nauk o Ziemi.

Przewód habilitacyjny dr Ewy Korcelli-Olejniczak (Zakład Geografii Miast i Ludności) zakończył się w dniu 27 listopada 2013 r. kolokwium habilitacyjnym i nadaniem stopnia doktora habilitowanego nauk o Ziemi. Rozprawa habilitacyjna pt.: *Region metropolitalny. Pojęcie. Struktura przestrzenna. Dynamika* oraz dorobek naukowy kandydatki recenzowali: prof. dr hab. Irena Kotowska (SGH), prof. dr hab. Andrzej Lisowski (UW), prof. dr hab. Tadeusz Marszał (UŁ) i prof. dr hab. Wiesław Maik (WSG Bydgoszcz).

W trakcie realizacji są przewody habilitacyjne dr. Pawła Prokopa (Zakład Badań Geośrodowiska) i dr. Mariusza Kowalskiego (Zakład Przestrzennego Zagospodarowania).

W 2013 roku stopień doktora nauk o Ziemi w zakresie geografii otrzymali:

- mgr Anna Otręba (Kampinoski Park Narodowy). Rozprawa pt.: *Wpływ czynników naturalnych i antropogenicznych na rozprzestrzenianie się czerechy amerykańskiej (*Prunus serotina* Ehrh.) w Puszczy Kampinoskiej* napisana pod kierunkiem dr. hab. J. Solona uzyskała pozytywne recenzje prof. dr. hab. Jacka Herbicha (UG), prof. dr. hab. Jana Holeksy (Instytut Botaniki PAN w Krakowie) i prof. dr. hab. Andrzeja Richlinga (UW). Obrona tej rozprawy odbyła się w dniu 7 maja 2013 r.;
- mgr Bogusława Przewoźna (Studia Doktoranckie). Publiczna obrona rozprawy pt.: *Zmiany właściwości gleb zagłębień bezodpływowych jako efekt denudacji antropogenicznej i procesów erozyjnych* opracowanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Marka Degórskiego miała miejsce w dniu 7 maja 2013 r. Jej recenzentami byli: dr hab. Mirosław Błaszczewicz (IGiPZ PAN) i prof. dr hab. Renata Bednarek (UMK);
- mgr Małgorzata Kijowska-Strugała (Zakład Badań Geośrodowiska – Stacja Badawcza w Szymbarku). Obrona rozprawy doktorskiej kandydatki pt.: *Transport zawiesiny w warunkach zmieniającej się antropopresji w zlewni Bystrzanki (Karpaty fliszowe)* napisanej pod kierunkiem dr. hab. Zofii Rączkowskiej, odbyła się w dniu 26 listopada 2013 r. Recenzentami tej rozprawy zostali prof. dr hab. Andrzej Kostrzewski (UAM) i dr hab. Tadeusz Ciupa, prof. UJK w Kielcach.

Na mocy umowy zawartej pomiędzy Université Paris 1 Panthéon-Sorbonne i IGiPZ PAN prof. dr hab. Grzegorz Węclawowicz został kopromotorem rozprawy doktorskiej mgr Caroline Bouloc. Rozprawa pt.: *Les élites dans les villes polonaises. Etude de géographie sociale – (Elity w polskich miastach. Studia z geografii społecznej)* została ukończona i jest przedstawiona Radzie Naukowej IGiPZ PAN. Na polskiego recenzenta tej rozprawy powołano dr hab. Sylwię Kaczmarek, prof. UŁ.

Na ukończeniu (powołano recenzentów) są przewody doktorskie mgr. Adama Bierzyńskiego i mgr. inż. Maximiliana Mendla – słuchaczy Studium Doktoranckiego.

W 2013 roku wszczęto następujące przewody doktorskie, powołując promotorów i zatwierdzając tytuły rozpraw:

- mgr. Mariusza Goraja (Studia Doktoranckie). Na promotora rozprawy pt. *Przestrzenne zmiany krajobrazu pod wpływem użytkowania ziemi w Parku Narodowym Ujście Warty i jego okolicach* została powołana dr hab. Joanna Plit;
- mgr inż. Dagmary Mliczyńskiej-Hajdy; *Rewitalizacja w procesie zmiany miasta* – ten temat rozprawy doktorskiej będzie realizowany pod kierunkiem prof. dr. hab. Grzegorza Węclawowicza;
- mgr. Dawida Szattena (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego). Rozprawa doktorska pt. *Wpływ działalności człowieka na procesy fluwialne dolnego odcinka Brdy* będzie przygotowywana pod opieką prof. dr. hab. Zygmunta Babińskiego i dr. Michała Habla (promotor pomocniczy);
- mgr. Marcina Wiśniewskiego. Proponowany tytuł rozprawy doktorskiej: *Zróżnicowanie potencjalnej roślinności naturalnej rejonu Puszczy Białej jako czynnika warunkującego zmiany użytkowania ziemi w XIX i XX wieku*. Na promotora powołano prof. dr. hab. Jana Matuszkiewicza.

Konferencja Naukowa
z okazji 55-lecia Karkonoskiego Parku Narodowego
„25 lat po klęsce ekologicznej w Karkonoszach i Górach Izerskich –
obawy a rzeczywistość”
Karpacz, 17-18.01.2014 r.

Pod koniec lat siedemdziesiątych XX w. zaobserwowano w Górach Izerskich, a po dwóch latach i w Karkonoszach, po polskiej stronie, przyspieszone obumieranie świerka w reglu górnym i szybko rosnącą populację owada o wdzięcznej nazwie wskaźnica modrzewianeczka *Zeiraphera griseana* Hb. (1799). Jej gąsienice, rozwijające się – jak się okazało, w formie gradacji, żerowały na młodych pędach i igłach drzew, osłabionych wskutek kwaśnych deszczów, co podejrzewano na początku. To wielce intensywne rozmnażanie przerwała w 1981 r. bakterioza i pasożytowanie na jajeczkach tego motylka grzyba owadomórki sówki *Paecilomyces farinosus* i kruszynka *Trichogramma* sp. Niemniej w ciągu dekady uległo zniszczeniu – w różnym stopniu, ale najgroźniejszym w górnym, trudno odnawialnym reglu górnym – 13 261 ha w lasach państwowych i 2549 ha w Karkonoskim Parku Narodowym. Wydarzenie to, niespotykane na taką skalę w czasach historycznych, nazwano klęską lub katastrofą lasów sudeckich, co miało odpowiednik w nieco wcześniejszym zjawisku na terenie Niemiec, nazwanym pod wpływem mediów *Waldsterben*. Poświęcono mu wiele uwagi, zwłaszcza wiążąc je z rocznicami – albo trzydziestolecie (liczonym od pierwszych notowanych objawów), albo ćwierćwieczem (od zahamowania zamierania drzewostanów), względnie przyjmując za kres klęski zakończenie prac odnowieniowych w lasach państwowych, co było połączone ze specjalną konferencją w 1998 r.

Karkonoski Park Narodowy, który miał szczególne trudności ze zwalczaniem i samej wskaźnicy, i skutków giniecia lasu w jego 67% (podobnie rozległe zniszczenia miały miejsce po czeskiej stronie w KRNAP) wskutek specyficznych reżimów ochronnych, postanowił związać swój jubileusz 55-lecia powstania z 25-leciem zakończenia ubytków. Jako główną formę – poza licznymi wydawnictwami, w tym nową monografią przyrodniczą – wybrano konferencję naukową. Jej celem było podsumowanie dotychczasowej wiedzy na temat przyczyn, przebiegu i skutków owej katastrofy lasów w szerszym, sudeckim aspekcie. Wśród ponad 140 uczestników, obradujących w karpaccim hotelu „Artus”, byli nie tylko naukowcy, ale niemal wszyscy nadleśniczowie z polskich Sudetów i komplet dyrektorów polskich parków narodowych. Gościła też delegacja KRNAP. Oryginalna pod każdym względem stała się dzień wcześniej inauguracja spotkania w formie koncertu orkiestry Filharmonii Dolnośląskiej. Odbyło się na nim prawykonanie specjalnie na tę okazję skomponowanej *Symfonii pogody*, opartej na liczbowym algorytmie stanów pogodowych Karkonoszy, który przez siedem lat opracowywał dr Józef Liebersbach, wieloletni pracownik Obserwatorium Meteorologicznego Uniwersytetu Wrocławskiego na Szrenicy. Atrakcyjną formę muzyczną nadał temu Roman Samostrokow, pochodzący ze Lwowa, od wielu lat koncertmistrz wspomnianej orkiestry. Dowodem uznania ze strony słuchaczy była długotrwała owacja na stojąco.

Część naukową otworzyli dr inż. Andrzej Raj – dyrektor Parku i prof. zw. dr hab. Krzysztof R. Mazurski – przewodniczący jego Rady Naukowej. Okolicznościowe, krótkie

przemówienie wygłosił też podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska, Główny Konserwator Przyrody Janusz Zaleski. Dzień pierwszy poświęcono wygłoszeniu szesnastu referatów zamówionych u przedstawicieli różnych dyscyplin w celu uzyskania możliwie szerokiego spojrzenia na sudecką klęskę lasów. Pogrupowano je w cztery bloki tematyczne, kończone wyjaśnieniami pytań zgłaszanych przez uczestników. Drugiego dnia zaprezentowano dziesięć referatów zgłoszonych organizatorom, a merytorycznym uzupełnieniem obrad były postery.

Z przedstawionych materiałów i dyskusji wynika, że poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego uległy negatywnym zmianom w różnym stopniu – największym i najbardziej widocznym oczywiście lasy. Okazało się jednak, że ich odnowa – przy olbrzymim nakładzie pracy i środków leśnictwa, przebiega całkiem sprawnie, choć przypuszczano, że Sudety wyleśnią się całkowicie. W reglu dolnym, gdzie także dotarło zamieranie świerków, stworzyło to niepowtarzalną prawdopodobnie okazję do zastępowanie ich naturalnym dla piętra składem gatunków liściastych i mieszanych. Wydaje się, że będzie zachodzić dalsze osłabianie świerka i podnoszenie zasięgów regli o około 130 m w efekcie ocieplania klimatu, co jednak obdarzone jest dużą dozą niepewności. Z przebiegu zjawiska, podobnego do stwierdzanego także w innych regionach świata, można sądzić, iż jest to w istocie zaburzenie o nieustalonym na razie udziale człowieka i przypuszczalnej powtarzalności. Należałoby więc mówić nie o klęsce czy katastrofie, ale o rozpadzie drzewostanu. Jego przyczyna pozostaje nieustalona, jednak coraz więcej badaczy skłonna jest przyjmować hipotezę tzw. choroby spiralnej, zaprezentowanej przez Paula D. Maniona w 1981 r. (*Tree disease concept*). Polega ona na wieloczynnikowej przyczynie – klimatycznej, biologicznej, antropogenicznej (zanieczyszczenie środowiska), gdy efekt negatywny zaczynają kolejno wносить poszczególne czynniki, stopniowo się nakładając skutkowo.

Niewątpliwie konferencja, niezwykle sprawnie przeprowadzona przez pracowników KPN, przyniosła sporo impulsów badawczych z pogranicza różnych dyscyplin; planowane opublikowanie jej materiałów jeszcze je uwydatni.

Krzysztof R. Mazurski

Katedra Turystyki, Wyższa Szkoła Zarządzania „Edukacja” we Wrocławiu

R E C E N Z E N C I

PRZEGLĄD GEOGRAFICZNY
2014, 86, 1

Redaktor Przeglądu Geograficznego uprzejmie dziękuje niżej wymienionym osobom, które w okresie od stycznia do grudnia 2013 r. recenzowały materiały nadesłane do Redakcji.

Wiaczesław Andrejczuk
Grzegorz Babiński
Artur Bajerski
Jerzy Bański
Jarosław Baranowski
Adam Bartnik
Krzysztof Błażejczyk
Tomasz Bryndał
Andrzej Bytnerowicz
Marek Degórski
Konrad Dramowicz
Marek Dutkowski
Jarosław Działek
Andrzej Gawryszewski
Józef Girjatowicz
Elżbieta Gołata
Miroslaw Grochowski
Krzysztof Janc
Henryk Januszek
Jacek Kaczmarek
Sylvia Kaczmarek
Tomasz Klin
Piotr Korcelli
Ewa Korcelli-Olejniczak
Urszula Kossowska-Cezak
Andrzej Kowalczyk
Barbara Krawczyk
Magdalena Kuchcik
Roman Kulikowski
Andrzej Lisowski
Stanisław Liszewski

Izabela Łęcka
Tadeusz Markowski
Michał Marosz
Tadeusz Marszał
Dorota Matuszko
Ludwik Mazurkiewicz
Tomasz Michalski
Piotr Migoń
Tadeusz Niedźwiedź
Karol Olejniczak
Elżbieta Orłowska
Marek Panek
Wiktoria Pantylej
Barbara Pogonowska
Grzegorz Racki
Jerzy Romanowski
Mariusz Rzętała
Iwona Sagan
Roman Soja
Jerzy Solon
Krzysztof Stachowiak
Marcin Stępnia
Przemysław Śleszyński
Jacek Tebinka
Robert Twardosz
Jacek Wolski
Tomasz Zaleski
Wojciech Zgłobicki
Artur Zieliński
Zbigniew Zwoliński

Informacja dla Autorów

Information for Authors see: www.igipz.pan.pl/home_en...

Przegląd Geograficzny publikuje oryginalne prace teoretyczne, metodologiczne i empiryczne (**niebędące** typowymi **przyczynkami** ani wstępnymi wynikami badań, zwłaszcza empirycznych) z zakresu szeroko pojmowanej problematyki geograficznej i przestrzennego zagospodarowania kraju. Zapraszamy Autorów do współpracy z naszym kwartalnikiem przez nadsyłanie wartościowych artykułów i notatek, materiałów dyskusyjnych, recenzji (w tym oprogramowania geograficznego) oraz sprawozdań. Przestrzeganie poniższych zaleceń formalnych usprawni prace redakcyjne i przyczyni się do szybszej publikacji nadsyłanych materiałów.

Uwagi ogólne. Złożenie przez Autora tekstu do Przeglądu Geograficznego oznacza, że **materiał nie jest** przewidziany do druku **w innym wydawnictwie**. Jest także jednoznaczne ze **zgodą na jego rozpowszechnianie przez IGiPZ PAN** w formie drukowanej i elektronicznej.

Prosimy o przysyłanie materiałów w postaci elektronicznej, z powklejnymi rycinami i tabelami, w łatwym do odczytania formacie (Word, ew. PDF, ale wówczas prosimy dane o Autorze zamieszczać na osobnej stronie, a nie tytułowej artykułu) – w postaci, w jakiej zostaną przesłane do recenzji. Można także przesłać tekst w postaci wydruku komputerowego, w trzech egzemplarzach całości, łącznie z rycinami i tabelami. Tekst powinien być napisany zwięźle, ale jasno, w dowolnej wersji edytora MS Word for Windows i mieć następującą objętość: artykuł – 4000–6000 słów, wyjątkowo – jeśli temat tego wymaga – nieco dłuższy; notatka i materiał dyskusyjny – do 4000 słów; recenzja i sprawozdanie – 800–1200 słów. Powyższa objętość obejmuje również piśmiennictwo, przypisy, streszczenie angielskie i tabele. Tekst powinien być wydrukowany jednostronnie z podwójną interlinią i szerokimi marginesami. Autorzy-obcokrajowcy proszeni są o nadsyłanie zweryfikowanych tekstów w języku angielskim, gdyż w tym języku będą publikowane ich prace.

Strona tytułowa. Na pierwszej stronie prosimy w kolejności umieścić: tytuł pracy w języku polskim, tytuł w języku angielskim, imię i nazwisko Autora(-ów), afiliację, adres(y), e-mail(e), zarys treści (nie dłuższy niż 100 słów), słowa kluczowe. Nie więcej niż sześć słów kluczowych, podanych w osobnym wierszu, powinno dotyczyć: jedno – tematu, jedno – obszaru, jedno – metody badawczej, oraz trzy inne. Dane Autora(-ów) nie powinny pojawiać się w innym miejscu pracy, gdyż jest ona anonimowo przesyłana do co najmniej dwóch recenzentów.

Tekst nie powinien zawierać wyróżnień ani podkreśleń. Śródtytuły, ograniczone do pierwszego i drugiego rzędu, można zaznaczyć ołówkiem na marginesie. Prosimy o ograniczenie liczby i objętości przypisów do niezbędnego minimum. Przypisy, numerowane kolejno, należy umieścić na osobnej kartce. W tekście opracowania, przy powoływaniu się na piśmiennictwo, należy podawać nazwisko autora oraz rok publikacji, np. (Nowak, 1999; Kowalski, 2000) lub według A. Nowaka (1999), a przy cytowaniu również numer strony, np. według A. Nowaka (1999, s. 5). W powołaniach na więcej prac tego samego autora, które ukazały się w tym samym roku podaje się: (Bunge, 1987a, b). W przypadku wspólnej publikacji dwóch autorów podaje się: (Marshall i Wood, 1995), a trzech i więcej autorów: (Ford i inni, 1996). W wykazie piśmiennictwa, jednakże, należy podać wszystkich autorów. Konieczna jest pełna zgodność nazwisk i roku publikacji w tekście i w wykazie piśmiennictwa.

Piśmiennictwo, ograniczone do literatury cytowanej, w porządku alfabetycznym, zamieszczone na osobnych kartkach, należy opracować bez skrótów, według poniższego wzoru:

• artykuły w czasopismach:

Grobelska H., 1999, *Plejstocen Białorusi*, Przegląd Geograficzny, 71, 4, s. 447–469.

• rozdziały w pracach zbiorowych:

Easton G., 1992, *Industrial network: a review*, [w:] B. Axelsson, G. Easton (red.), *Industrial Networks: A New View of Reality*, Routledge, London-New York, s. 3–27.

• serie wydawnicze:

Kielczewska-Zaleska M., 1956, *O powstawaniu i przeobrażaniu kształtów wsi Pomorza Gdańskiego*, Prace Geograficzne, IG PAN, 5, Warszawa.

- książki, monografie:

Ebdon D., 1995, *Statistics in Geography*, Blackwell, Oxford, 2 wyd.

Kozłowski S. (red.), 1988, *Przemiany środowiska geograficznego Polski*, Ossolineum, Wrocław.

Mały słownik odmiany nazw własnych, 2002, red. A. Cieślowska, Instytut Języka Polskiego PAN, Kraków.

- prace niepublikowane:

Szawłowska H., 1990, *Przemiany własnościowe w handlu*, Instytut Rynku Wewnętrznego i Konsumpcji, Warszawa, maszynopis powielony.

W przypadkach wątpliwych (np. Occasional papers) prosimy podawać wszystkie dane bibliograficzne.

Tabele powinny być opracowane podobnie jak w bieżących zeszytach kwartalnika, najlepiej w programach MS Word lub Excel. Każda tabela powinna zawierać zwięzły tytuł (w języku polskim i angielskim) i kolejny numer (u góry) oraz źródło danych (u dołu). Główka, a także opisy tekstowe w treści tabeli powinny być dwujęzyczne. Prosimy nie stosować edycji ramek, cieniowania wierszy i kolumn, itp.

Ilustracje. Fotografie powinny być wykonane na odpowiednim poziomie technicznym, a mapy – zgodnie z zasadami kartografii. Wykresy, diagramy i mapy, opisane jako ryciny, powinny mieć jednolitą numerację (numery rycin zaznaczone ołówkiem); tytułów nie należy umieszczać na rycinach. Objasnienia fotografii i rycin, w języku polskim i angielskim, powinny być umieszczone na osobnej kartce. Objasnienia legendy map (w jęz. polskim i angielskim) należy zamieścić na mapach, a nie w formie odsyłaczy. Wraz z artykułem lub notatką Autor dostarcza trzy egzemplarze kopii ilustracji, a gotowe do reprodukcji oryginały – dopiero po przyjęciu pracy do druku. Przy planowaniu wielkości rycin należy uwzględnić format kwartalnika (B5) i zmniejszenie ich podczas reprodukcji do podstawy 126 mm. Większe ryciny (na wklejkach) będą zamieszczane jedynie w wyjątkowych przypadkach. Po wykorzystaniu ilustracje zostaną zwrócone Autorowi tylko na specjalne życzenie.

W dołączonych rycinach linie nie powinny być cieńsze niż 0,3 punktu, a symbole i opisy muszą być czytelne także po zmniejszeniu. Preferowane programy to CorelDRAW!, Adobe Illustrator, Photoshop; wykresy mogą być opracowane w MS Excel, a czarno-białe również w MS Word. Ryciny opracowane w innych programach powinny być zapisane w formacie EPS lub TIFF (o rozdzielczości nie mniejszej niż 600 dpi). Prosimy o upewnienie się, czy konwersja nie spowodowała pogorszenia jakości rycin.

Streszczenie. Na osobnej kartce Autor powinien dostarczyć streszczenie w języku angielskim, o ile to możliwe, zweryfikowane przez *native-speakera*. Objętość streszczenia: około 2 strony (1000 słów). Osobno, na końcu tekstu, prosimy dołączyć zarys treści i słowa kluczowe przetłumaczone na język angielski, poprzedzone nazwiskiem Autora i tytułem artykułu – ten fragment potrzebny jest do celów bibliograficznych i należy go zapisać jako osobny plik.

Akceptacja materiału, zapis elektroniczny. Po uzyskaniu pozytywnych recenzji i wprowadzeniu ewentualnych poprawek do artykułu lub notatki, Autor dostarcza ostateczną wersję materiału wraz z oryginałami rycin. W przypadku materiałów dyskusyjnych, recenzji i sprawozdań Autor dostarcza wersję cyfrową równocześnie z wydrukiem. W każdym przypadku wersja drukowana musi być identyczna z zapisem elektronicznym.

Korekta ogranicza się tylko do poprawienia błędów technicznych. Wszelkie zmiany tekstu są kosztowne i dlatego prosimy o dostarczanie wyłącznie dopracowanych tekstów. Korekta powinna być wykonana i zwrócona do Redakcji niezwłocznie. Jeśli korekta nie zostanie zwrócona w ciągu 8 dni, wówczas wykona ją Redakcja.

Pozostałe uwagi. Redakcja zastrzega sobie **prawo skracania i adiustacji stylistycznej** tekstów. W korespondencji z Redakcją prosimy o korzystanie z poczty elektronicznej (e-mail: l.kwiat@twarda.pan.pl). Po wydrukowaniu, Autor otrzymuje bezpłatnie 25 nadbitek artykułu, a po kilka egzemplarzy pozostałych materiałów.